

VINKO MÖDERNDORFER

DESET

Dramska pesnitev

nominacija za Grumovo nagrado 2012

Obrazložitev nominacije:

Vinko Möderndorfer: Deset

Avtor v inovativno strukturiranem besedilu *Deset*, s podnaslovom *Dramska pesnitev*, izpisuje dramsko dogajanje na dveh ravneh; aktualen dramski čas in fragmente iz življenja "malih" ljudi pretanjeno sestavi v igrivo in hkrati kruto sliko obsedenega stanja razvrednotenega bivanja. Gledališko etudo komponira tako, da v družbo šestih oseb (Mladenič, Mladenka, On, Ona, Starec, Starka), ki jih povezuje nujnost razjasnitve, "Kdo je ukradel? In kdo je okraden?", vplete prosto plavajoče prizore ključnih trenutkov iz življenja tipičnih, a hkrati prepoznavno individualiziranih posameznikov. Njihove izkušnje različnih mejnih situacij v odnosu med moškim in žensko, odraslim otrokom in staršem, zaposlenim in delodajalcem ... se brez moraliziranja staknejo z navidez neulovljivimi vzgibi sestavljenih dramskih karakterjev, ki so zavezani igri iskanja (šest oseb išče "krivca"). Le-ta se z iztekom v grotesken obračun, v katerem drug drugega zadavijo, lucidno spoji s sugestivno izpisanimi človeškimi stiskami in tako poantira pretresljivo, tragikomično analizo odsotnosti empatije v sodobnem svetu.

MLADENIČ
MLADENKA

ON
ONA

STAREC
STARKA

*Najhujši je padec angela vrednot. Vseh vrednot. Mladi
ljudje ne bodo vedeli kam. Življenje bo nično. To se že dogaja.
Tega nas je lahko strah. ... Svet, kjer je edina vrednota denar, je
mrtev svet.*

Za isto mizo.

ONA: Pa začnimo!

ON: Pri kom?

MLADENKA: Lahko pri komerkoli,
samo pri meni ne.

ONA: Zakaj pa pri tebi ne?

MLADENKA: Bi me bilo škoda.

ON: Nobenega ni škoda.

STAREC: Vsi smo zamenljivi.

MLADENKA: S tem se pa ne morem strinjati.

Jaz sem unikatna.

STARKA: Ko dobiš vonj ...

STAREC: ... ko smrdiš ...

STARKA: ... spoznaš, da nisi unikaten.

MLADENIČ: Jaz bi raje šel ležat.

MLADENKA: Jaz tudi.

MLADENIČ: Greva!

ON: Nikamor ne gresta! Nihče ne gre nikamor.

Razčistiti moramo. Nujno.

ONA: Ugotoviti.

STARKA: Pa ima smisel?

ON: Ima.

ONA: Resnica je važna!

MLADENIČ: Potem pa ležat.

MLADENKA: Takoj potem.

MLADENIČ: Počivat.

MLADENKA: Poležavat.

MLADENIČ: Se crkljat. Se plodit.

MLADENKA: Ravno prav. Imam ovulacijo. Se mi zdi.

ONA: Dosti! Ne morem poslušat. Otročarije.

ON: Vse življenje je še pred vama. Časa imata na pretek.

STAREC: Čas je reka.

ON: Lepo vas prosim! *Reka!*

STARKA: Vanjo stopiš. Do kolen.

Umivaš se. Nikoli ne umiješ.

ON: Čas je *dragocen!* Ne pa reka.

MLADENKA: Reka je tudi dragocena. Mislim,

s stališča ekologije. Umazane reke,

katranaste, mrtve reke so jalovost življenja.

Naši otroci ...

MLADENIČ: To noč bova naredila enega!

MLADENKA: Naši otroci bodo živeli v umazanih rekah,

ne bodo vedeli, kaj je to sveža postrv,

kaj je to čista voda. Zato moramo paziti na naše reke!

ONA: Govora je bilo o času. Ne o reki.

STAREC: V isto reko stopiš in vedno ti druge vode

prihajajo nasproti.

STARKA: Če stopiš v isto reko še z nekom, če nisi sam,

potem je čas lahko podvojen.

ONA: Dosti! Ne morem poslušat. Nikoli nisem marala poezije.

V šoli so me mučili s soneti, terceti, kvarteti,

tudi s kvantno fiziko.

ON: To je že drugo področje.

ONA: Zato ne maram! Mozolje dobim, če slišim besedo *poezija* ...

Življenja se je treba lotiti stvarno. Ga zagrabit za roge!

Zato, dajmo! Lotimo se. Začnimo!

ON: Začnimo!

MLADENKA: Ne pri meni. Škoda me je.

ONA: Si rekla, ja.

ON: Nekje moramo začeti.

ONA: Pri nekom.

MLADENIČ: Dajmo hitro! Mudi se. Zamudila bova ovulacijo.

MLADENKA: Ne bi je rada. Mi veliko pomeni.

MLADENIČ: Meni gre pa tudi za užitek. Mlad sem, rad bi tudi užival.

MLADENKA: Zadnjič je bilo lepo.

MLADENIČ: Zadnjič! Kdaj je že to! Koliko časa
je minilo, kar nisem bil v tebi?

STAREC: Pa smo se spet vrnilo k reki.

STARKA: K času.

STAREC: Reka je čas. In oblaki
v njej naš obraz.

STARKA: Veter oblake nese na eno,
reka pa na drugo stran.

ONA: *Dost mam!* Razumete? Dejte se malo zbrat.
Nimamo časa na pretek. Samo malo. Mudi se.
Poleg tega moramo urediti, se dogovoriti,
dognati, spoznati, sicer bo katastrofa.
Vse bo šlo hudiču v rit ...

ON: Apropo, hudič ima kosmato rit.

ONA: Lepo te prosim, zdaj pa še ti! Otroka čakata.
Mali bo prišel iz vrtca. Skuhat moram. Tvoja ljubljena
hčerka pa, hvala bogu, ima kosilo v šoli.
Dajmo, dajmo, dajmo, dajmo!

MLADENIČ: Se strinjam. Dajmo, dajmo, dajmo, dajmo!

ON: Bom jaz prevzel. Moški sem. Torej ...

STAREC: A ni nekdo omenil Boga?

ONA: Kot frazo, ne kot globljo vsebino.

STAREC: Bog ni fraza.

MLADENKA: Ne morem več. Ovuliram.

STAREC: Bog je kot reka.

ONA: O, madona!

ON: Torej ... Malo miru ... malo tišine
med nami ne bi škodilo.

STARKA: A ni nekdo omenil Madone?

ON: Mama, tiho!

STARKA: Nisem tvoja mama.

ON: Stara si zadosti. Dajmo ...

MLADENIČ: Seme v meni kipi. Prekipel bom.

ON: Če takoj vsi ne utihnete, bom poklical policijo,
vojsko, aviacijo ...

MLADENKA: Ovulacijo?

ON: Ne, aviacijo! Potem vam bo žal. Prijavil bom
neznanega storilca, pa boste imeli! Ste razumeli?

Vsi molče prikimajo.

ON: Kdo je kradel?

NE KRADI, prvič

ONA: Jaz nisem.

MLADENKA: Zakaj pa ne?

ONA: Ker ni logično. Jaz sem okradena.

ON: Jaz tudi.

STARKA: A midva pa nisva? Midva sva najbolj okradena.

STAREC: Pa se nič ne sekiram. *Izi kam izi gou.*

MLADENKA: Tudi jaz sem okradena.

MLADENIČ: Jaz pa ne.

ONA: Evo, pa smo ga našli! Krivca. Tatu!

MLADENIČ: Ker nič nimam.

ON: Kdor nič nima, krade!

MLADENIČ: Ni logično.

ONA: Pa je.

STAREC: Če se jaz prav spominjam, je ravno obratno.

Tisti, ki imajo največ, najbolj kradejo.

STARKA: Ker hočejo imeti še več.

MLADENIČ: Tudi jaz sem okraden. Zdaj sem se spomnil.

ONA: Da slišimo!

MLADENIČ: Pravzaprav nisem okraden.

Kradejo me. Ta hip me kradejo.

ON: Da ne počim!

STARKA: Logično, mladenič govori logično.

STAREC: Ker logika je reka ...

ON: Joj! Ne spet!

MLADENIČ: Ta hip kradete moj čas. Mojo mladost.

Mojo potenco. Moje sveže seme, ki se v skrotumu suši.

Namesto, da bi se plodil, se ljubil, božal, vzdihoval,
me tukaj zadržujete.

MALDENKA: Zadržujete naju. Mlada sva, mudi se nama.

Ljubezen je kot vlak, ki si ga zamudil.

Tečeš, tečeš za njim, in ne dohitiš.

MLADENIČ;: Kako si to lepo povedala.

MLADENKA: Greva. Postelja čaka!

ONA: Nikamor! Dokler ne odkrijemo krivca.

Nepriprava. Tatu. Lopova.

ON: Razčistimo, da bomo lahko živeli

v miru naprej. Kdo je tat?

MLADENIČ: Me ne zanima.

MLADENKA: Jebe se mi. Dobesedno.

ONA: Pokliči policijo, vojsko, državo. Naj pravosodje uredi.

Tukaj smo okradeni, pa nihče nič ne ukrene.

ON: Zato pa moramo vzeti zadeve v svoje reke.

Jaz jih bom vzal. Kladivo v roke. In bom razbijal kolena.

MLADENIČ: Moja?

ON: Če bo treba.

ONA: Dajmo! Kdo je ukradel? In kdo je okraden? Kdo?

NE KRADI, drugič

Starka in Starec v bolniški sobi.

Starka v postelji. Starec na obisku.

Na nočni omarici ovenele rože.

Belina.

STARKA: Umazan si. Teden dni me ni, ti pa si umazan kot kakšen pujs.

A nimaš več čistih srajc? Trideset jih imaš, zložene so, zgoraj na polici, samo roko stegneš in vzameš, ampak ne, ti ne, tebi je treba vse položiti v naročje. Eno srajco nosiš že ves teden. Pridi sem, da te povoham.

Ga povoha.

SATARKA: Smrdiš. Vedela sem. Takoj ko me ni, se zanemariš. Pa po alkoholu

zaudarjaš. Si pil? Kaj sprašujem, seveda si pil! Zapil se boš, ko me ne bo več. Nagnjen si k temu. Vsi v tvoji familiji so po malem pili. In umazan boš hodil okoli. Kaj pa ješ? Nič. Saj vem. Sendviče. Stare žemlje in mortadelo.

Pa kaj kuriš? Mislim, se greješ? Zima je. Radiatorje daj na tri. Ni treba na pet, da ne boš preveč plačal. Na tri je dovolj. Jaz sem dajala na tri. Danes je sobota. Ko greš domov, posesaj. Veš, kje je sesalec? Ne veš. Jasno, da ne veš.

Takšen si kot velika nekoristna žuželka, iz katere pa ne bo nikoli metulj nastal. To bi morala vedet že pred petdesetimi leti. Pa saj sem vedela. Zelo dobro sem vedela. Bila sem v dilemi. Kaj zavijaš z očmi? Misliš si, uboga starka dementna, vsa rakasta, z razsevki vsepovsod, blebeta neumnosti, pojma nima. Pa imam. Oja, imam pojem! Vem, kaj sem mislila takrat. Vedela sem, da nisi zame, pa sem vseeno poskusila. Potem je pa tako naneslo, da je kar trajalo. Petdeset let! Sezuj se! Si slišal?! Sezuj se, sem ti rekla! Čevlje dol!

Starec se sezuje.

STARKA: Saj sem vedela. Dve različni nogavici. Črna in rdeča. Popolnoma

boš propadel. V predalu jih imaš zložene. Lepo zložene. In smrdijo.

Jo, fuj, kako smrdijo! Do sem smrdijo. Pa imam nos zamašen.

Tele cevke v nosu, kisik, ki nič ne pomaga, pa vseeno voham, tako smrdi.

Smrduh si. Vedno si bil. Zoprni mi je bil tvoj vonj. Tvoj znoj. Kot star konj si smrdel, pa si imel komaj petindvajset let, ko sva se poročila. Ata mi je lepo rekel: *Zajebala si se*. Mi je rekel, pa sicer ni nikoli uporabil te besede.

Bil je fin človek. Predvojni inženir gozdarstva. Saj vem, rekel boš, da je bil čisto navaden gozdar, pa ti povem, moj ati je bil gospod, ne pa tako kot ti ... Kaj že? Nižji uradnik. Priučen. Niti ne šolan. Kimaš, ja, kimaš. Kar kimaj! In si misli svoje. Tudi če so te potem dali v pisarno, v odpremno pisarno, si bil in ostal priučen nižji uradnik. Obuj si čevlje. In plašč ...

Starec si obuje čevlje.

STARKA: Plašč si pa obleči. Kaj se obotavljaš! Vsa sem gnila. Priklopljena na cevke, ti se pa obiraš. Vedno si se. Kar naprej si se obiral. Plašč, kaj buljiš, plašč si obleci! Zato, ker greš domov. *Dost mam.* Ne, nisem utrujena. Sploh ne. Samo sita sem te. Pa umrla bi rada. In nočem, da me božaš po glavi. Zadnjič si me božal. Patetično. Za bruhat! Vse življenje si me božal in zdaj bi me tudi rad, katastrofa! Da si ne bi drznil! Obleči se! Če se ne oblečeš, bom začela kričat. Pritekle bojo sestre in rekla jim bom, da si me poskušal zlorabit, me spolno izkoristit. Ha! Misliš, da bi mi verjele? Ne bi mi. Smejale bi se. Ko bi te videle, bi se smejale, saj niti po pomoti ne zgledaš kot človek, ki bi žensko spolno nadlegoval. Tak brez-spolnež si. Si bil. O, kako je to življenje kratko! Sem mislila, da te bom zapustila. Po prvem otroku, pa po drugem. Pa nisem. Prelagala sem. Ti si me vedno prepričal. Zdaj vem, kaj si. Nisem vedela, ampak zdaj vem. Tat si. Ukradel si mi življenje. Daj, obleči svoj prekleti plašč, ki sem ti ga jaz kupila. Niti plašča si nisi znal sam kupit.

Starec si obleče plašč.

STARKA: In ni treba pozdravit otrok. Niti vnukov ne. Zaman je bilo. Zdaj, ko je vse za mano, kot en dolg papirnat trak, vse moje življenje, vem, da sem bila okradena. In sama sem kriva. Kot takrat, ko so mi na tržnici ukradli denarnico. Na pult sem jo dala, potem pa v torbo položila skuto, da bi tebi in tvojima otrokoma naredila skutin zavitek, samo za hip sem pogledal stran, in so mi ukradli denarnico ... Ko sem razlagala policistu, takrat so bili še miličniki, mi je rekel:

Gospa, bolj bi morali pazit. In prav je imel. Vsak, ki je okraden, je tudi sam kriv. Premalo sem pazila na svoje življenje. Pojdi, zdaj! Kaj stojiš tam, kot en revček, ki ga je avtobus povozil, pa tega niti opazil ni. Spizdi! Si slišal?!

Starec se počasi odpravi.

Starka sama.

Nekajkrat globoko vzdihne. Potem umre.

Tišina.

Starec se vrne. Spet sede na stol poleg nje. Poboža jo po glavi. Boža jo.

Dolgo.

Za isto mizo.

ONA: Nič ni jasno.

STAREC: V življenju je zelo malo reči jasnih.

ON: S tem bi se strinjal.

ONA: Zbrali smo se tukaj, da razmislimo o življenju in o tem, kako naprej. Če ima sploh smisel.

MLADENIČ: Mene tišči.

MLADENKA: Hi hi hi.

STARKA: A ni nekdo prej omenil Madono?

MLADENIČ: Katero?

MLADENKA: Madono kot Madono. Saj je samo ena:

Nothing Really Matters. Totalni hit.

Na to sva se prvič dol dala, se spomniš?

MLADENIČ: A ni bil Michael Jackson?

MLADENKA: Tudi, tudi.

STAREC: In Boga? Nekdo je omenil Boga.

ONA: Vse samo kot frazo. Boga in Madono

MLADENIČ: A se da danes Boga sploh kako drugače omenjat kot frazo?

STAREC: Bog je beseda. Kvečjemu pojem,

naslov poglavja, nikakor pa ni fraza.

MLADENIČ: Kaj pa: *jebemtiboga!*

ON: Nadaljujmo!

NE NEČISTUJ

Po kosilu.

ON: Odlično si skuhala.

ONA: Samo solato sem naredila. Vse ostalo je iz Marketa.

ON: Izbrala si pa sama. Čestitam!

ONA: Zajebavaš.

ON: Ne, resno mislim. V tem divjem času hitenja je pomembno, kaj izbereš. V tem se kaže okus za kuhanje. Ni več časa za stanje ob štedilniku. Zato: čestitam! Odlično si izbrala! Mojstrica si! Krasna gospodinja. In ženska. In mati, seveda.

ONA: Sliniš se.

ON: Kje?

ONA: V duši.

ON: Prosim?

ONA: Pozabi. Mimogrede: Ni prav, da si ju spustil od mize.

Mali ni pojedel do konca.

ON: Kdaj pa kdaj jima morava tudi malo popustit.

ONA: Ti jima popuščaš. Smrklja dobi vse, kar hoče.

ON: Mali se pa kar naprej obeša po tebi. Ni okej, da prihaja vsako noč v najino posteljo. In da hodi za tabo po stanovanju in hoče, da mu pokažeš zizo. V pedra se bo razvil.

ONA: Sluti.

ON: Kaj?

ONA: Da je nekaj narobe.

ON: Kaj naj bi bilo narobe? Lepo nam gre. Je tako?

Svet je v totalni krizi, nam je pa lepo.

ONA: Otroci slutijo. Kot senzorčki so, sem nekje prebrala.

ON: Pretiravaš. Vedno si pretiravala.

ONA: Jaz?

ON: Kar spomni se, vsak mesec sva mislila, da si noseča.

In potem, ko si zares bila, je bilo tudi vse narobe.

Spontani splav. Bolezen. Rak. Na koncu pa je bilo vse vedno v najlepšem redu.

ONA: Nisem pretiravala. Samo skrbna sem bila.

ON: *Zaskrbljen biti in biti skrben* ni eno in isto.

ONA: In zakaj bi zdaj pretiravala?

ON: Ko praviš, da so otroci *senzorčki*, da vse čutijo.

Jaz pa ti povem, da nič ne čutijo, ker ni nič narobe.

ONA: Cele dneve delaš.

ON: Nisem edini.

ONA: Nikoli se ne ukvarjaš ...

ON: Utrujen sem.

ONA: ... z mano.

ON: Kako, da se ne. Za vikend hodiva plavat.

V bazen. Vsako soboto tri ure.

ONA: Ker si v podjetju dobil zastonj karte.

ON: Zate moram doplačat.

ONA: In izlet! Kdaj smo šli na kakšen izlet?

ON: Vsako soboto predlagam.

ONA: Ja, na najbližji grič. In potem goveja juha

in restan krompir, in potem takoj dol v dolino.

ON: Tudi posedimo na sončku. Včasih. Popijemo kavo.

Pozvonimo v bližnji cerkvi. Za srečo.

ONA: Že petnajst let.

ON: Kaj bi rada?

ONA: Ne vem. Hotel. Sobo z razgledom. Na morje.

ON: Prav. Si lahko privoščimo. Drugi teden. Otroka dava

starima in greva. Zmenjeno? Zmenjeno.

ONA: Prepozen si.

ON: Delam do noči.

ONA: Vsak večer si prepozen.

ON: Vsak večer delam.

ONA: Takoj zaspiš.

ON: Izmozgan sem.

ONA: Od česa?

ON: Od dela.

ONA: Poberem tvoje obleke. Srajce, majice,
nogavice, perilo. Nesem prat.

ON: Hvala.

ONA: Imajo vonj.

ON: Ne morem se dvakrat na dan preobleči.

Kje se naj? Naj s sabo nosim sveže srajce?

ONA: Perem posebej.

ON: Kaj? Perilo in srajce? Pravilno.

Zato so tako mehke. Hvala ti.

ONA: Tvoje perilo ločeno od mojega.

ON: Ja?

ONA: Nočem, da se meša.

ON: Kaj je s tabo? Se ti meša?

ONA: Zapustila te bom.

Tišina.

ON: Zakaj? Kaj sem naredil?

ONA: Otroka bom vzela. Sva se že zmenila.

ON: Nič se nisva zmenila!

ONA: Z mojim bodočim možem sva se. Ona ima sina.

Jaz hčerko in sina. Velika družina bomo. Ne skrbi.

Vsak teden ju boš lahko imel. Ne bomo ti delali težav.

Za isto mizo.

STAREC: Mogoče bi pa kaj naročili. Ko že sedimo za mizo.

MLADENIČ: To je miza za poker.

STAREC: Saj lahko to zeleno reč dol potegnemo.

MLADENIČ: Za to mizo je doma nesreča.

MLADENKA: Ali sreča.

ON: Sendvič bi.

ONA: Nihče ne streže.

ON: Zakaj pa potem sedimo tu?

ONA: Zaradi obračuna.

MLADENKA: Mlada sem. Nimam kaj obračunavat.

STARKA: Vse je v glavi. Tudi lakota.

STAREC: Vsega se lahko odvadiš, samo telesnih stikov ne.

STARKA: Kje si pa to prebral?

STAREC: Po televiziji je bilo. *Diskoveri kanal.*

ONA: Da ne bi zašli spet k reki, lepo prosim!

ON: Ali pa k Bogu.

STAREC: O Bogu še nismo nič dorekli.

ON: Ne omenjaj božje ime po nepotrebnem.

STAREC: Jaz sem samo hotel ...

ONA: Nekaj za jest. Pa ne strežejo.

Tako, da je ta zgodba končana.

STAREC: Takšna si kot moja hči.

ONA: Pa nisem. Hvala bogu!

MLADENIČ: Kaj bomo zdaj. Jaz sem sit.

ONA: Tako se ne da delat! Eden hoče jest, drugi je sit.

STAREC: Spet ste omenili Boga ...

ONA: Nisem. To se samo tako reče.

ONA: O čem bomo? Lepo vas prosim.

Ne bi se rada postarala.

STARKA: Si se že.

ONA: Kaj?

ONA: O Biznisu. Dajmo! Dajmo to razčistiti!!

NE ŽELI SVOJEGA BLIŽNJEGA BLAGA.

Pisarna.

On sedi za mizo.

Mladenič stoji pred mizo.

MLADENIČ: Kaj naj še rečem ...

ON: Še nič nisi rekel.

MLADENIČ: Mislim. Saj bom.

ON: Premalo.

MLADENIČ: Obljubim.

ON: Ne morem. Ne morem delat izjem!

MLADENIČ: Kako dolgo sem pri vas?

ON: Veš.

MLADENIČ: Tri mesece poizkusno.

ON: Ja.

MLADENIČ: In?

ON: Ne gre.

MLADENIČ: Delal sem kot drugi. Zapisoval sem si. Vsak teden sem bil na terenu, vse dneve. Zjutraj, sedem petnajst sem se odpeljal, ponoči sem se vrnil. Ob dveh, treh. Moja je že spala. Imava podnajemniško stanovanje, plačujeva najemnino, skupaj pride ...

ON: Držimo se teme.

MLADENIČ: Hočem povedat ...

ON: Nič stran poti. Nič stranskih zgodb.

MLADENIČ: Prav. Torej, vsak dan se vrnem ponoči in navsezgodaj grem.

Vzhod sem obdelal. Metali so me ven. Šel sem v pisarno, sem vprašal, če lahko grem po razredih, me je nagnal, ni hotel poslušat do konca ...

ON: Me ne zanima. To je rizik poklica. Naprej!

MLADENIČ: Prav. Sem se znašel. Med odmori sem prodajal. Nič niso kupili.

Zelo malo. Ampak, malo na malo je potem le nekaj. Saj veste, kot sladoled.

Ena kuglica in ena kuglica - pa je bogastvo. Državo so kupili s sladoledom ...

ON: Ne razumem.

MLADENIČ: Ni važno. No, in izkupiček je bil na koncu dober, ne morete reči,

da ni bil. Več kot drugi sem prodal. Več knjig. Več kuharic.

Več priročnikov. Trkal sem na vrata. Pes me je ugriznil. Nisem šel

k zdravniku. Veste zakaj?

ON: Za svoje zdravstveno zavarovanje poskrbite sami. To sem na začetku povedal.

MLADENIČ: Prav prav, vem vem.

ON: Žal nimam časa več.

MLADENIČ: Samo še to, lepo prosim!

ON: No?

MLADENIČ: In če pogledam svoje zapiske. Sem si delal seznam. Za svojo uporabo.

V treh mesecih sem naredil, evo, imam zapisano, sem si izpisal iz števca,

36753 kilometrov. 36753 kilometrov! A veste koliko je to?!

ON: Smo se na začetku zmenili ...

MLADENIČ: Ja, vem, svoj avto v uporabi, nič bencina mi ne povrnete,

nič potniških stroškov, saj nisem upravičen, nisem redno,

vem, na vse sem pristal. Lahko bi se vozil tudi z vlaki in avtobusu,

ampak sem hotel biti agilen in ažuren, moj avto, bencin, vse to je

moj vložek v mojo službo ...

ON: Ne vem, v čem je potem problem?

MLADENIČ: Ne, ni problema, sploh ni problema.

ON: Potem pa ...

MLADENIČ: Lepo prosim, poslušajte, razumeli boste ... V treh mesecih

sem naredil prometa za 12 720, je tako?

ON: Pa že. Nisem preverjal.

MLADENIČ: Čistega. Neto. Plačali ste mi deset procentov. Je tako?

ON: Pa že.

MLADENIČ: To je 1272. Za tri mesece.

ON: To je kar v redu. Dobra plača. Dobrih štiristo na mesec.

MLADENIČ: Bencin me je stal 843.

ON: To smo se zmenili. Vlak bi vas stal manj. Ne vem, zakaj mi očitata ...

MLADENIČ: Ne očitam, sploh ne! Kje pa! Nisem hotel tega povedati. Ne.

Moja stvar je avto, moja stvar je bencin. Tako sem se odločil.

ON: Vaša volja.

MLADENIČ: Ja. Moj čas. Vse to ... Dvakrat sem tudi prespal. Hotelček ob cesti.

Poceni. Nisem več zmogel. Oči so se mi zapirale. Telefoniral sem svoji dragi ... Na kratko. Mobilna telefonija je draga. Na mesec plačam šestdeset. Pa nič ne telefoniram. Samo poslovno. Mislil sem, da bom zletel s ceste. Spal sem med vožnjo. Nekaterih delov poti se sploh ne spomnim. In sem šel v hotel. Penzion. Dvakrat. Samo dvakrat.

To je dvakrat po dvajset. Brez zajtrka. Lačen sem bil.

ON: Lepo vas prosim. Držite se zgodbe.

MLADENIČ: To je moja zgodba.

ON: Lepo prosim. Ne zanima me vaša prehrana.

MLADENIČ: Jogurt. Kruh. Samo to.

ON: Nimam časa. Ne poznam vas. Uslugo sem vam naredil, ker ste se mi zdeli fejest fant. Mlad. Zanimiv. Perspektiven.

MLADENIČ: Sem vas razočaral?

ON: V resnici ne.

MLADENIČ: No, vidite!

ON: Ampak vseeno nimam več časa. Družinsko podjetje smo.

Vzdrževati moram to pisarno, skladišča, nabava, prodaja, računovodstvo, veste koliko takšnih imam kot ste vi?

MLADENIČ: Če vas prosim.

ON: Ne.

MLADENIČ: Ostalo mi je 239. Za tri mesece. Minus štirideset za hotel.

Pa nisem hotel. Ona me je prepričala. Rekla je: *Pojdi v hotel, lepo te prosim, ponesrečil se boš, slišim po glasu, utrujen si. Pojdi v hotel.*

Bova že. Nočem, da otrok ostane brez očeta. Je rekla. Prepričala me je in sem šel v hotel. Nisem hotel v hotel. Zunaj je bilo premrzlo. Če bi spal v avtu, bi zmrznil. Otrok, še dva meseca pa se bo rodil, fantek, bi res ostal brez očeta. In me je stalo štirideset. Soba mrzla. Pojedel sem kruh. Ne pojedel. Ne do konca. Zaspal sem s kosom kruha v roki. Zjutraj pa naprej. Nisem šel domov. Hotel sem obdelati še tisti konec. Tam nimajo denarja. Za knjige jim dol visi. Ampak sem prodal. Eni starki sem prodal. Nategnil sem jo. Izpulil sem ji denar tako rekoč izpod pouštra. Reva uboga, pojma nima, zakaj bo potrebovala priročnik kitajskih borilnih veščin, nategnil sem jo. Srce me je bolelo, ampak sem prodal.

ON: Zakaj mi zdaj to pripovedujete?

MLADENIČ: Najemnina je dvesto. Na mesec.

ON: Jaz pa plačujem osemsto na mesec samo za skladišča.

Sin mi hodi na univerzo. Hišo moram ogrevat,
vi me pa jebete s hotelom brez zajtrka.

MLADENIČ: Ne, ne! Lepo prosim. Ne jebem in ne očitam, sploh ne!

Hotel sem povedat samo zgodbo, da bi videli in vedeli ...

ON: Pa saj jaz vse to vem! Vsak dan poslušam. Dal sem to skozi.

MLADENIČ: Potem me pa razumite!

ON: Razumem, jasno, da razumem.

MLADENIČ: Rad bi še.

Trenutek tišine.

ON: Ne.

MLADENIČ: Rabim to delo.

ON: Mladenič, ne potrebujem te več. Je to tako težko razumet?

MLADENIČ: Zakaj?

ON: Kaj *zakaj*?

MLADENIČ: Zakaj me ne potrebujete več? Zaslužil sem vam.

Sam nisem dobil nič, skoraj nič, vi pa me vseeno
ne potrebujete. Pravico imam izvedet *zakaj*?

Trenutek tišine.

On vstane.

Udari s pestjo po mizi.

ON: Pa kdo si ti, smrkavec, da boš mene spraševal, *zakaj*? Ni nobenega *zakaj*? Nimaš pravice. Samo *zato* je, nobenega *zakaj ni*. In jaz sem zadosti, da rečem: *zato*. Ljudje se delimo na tiste, ki lahko rečejo *zato* in na tiste, ki ne smejo vprašat *zakaj*. Razumeš? Zdaj se pa poberi. Si slišal? Lahko bi mi bil sin. Nobenega spoštovanja. Nimam časa. Bodi vesel, da sem si zate vzal čas. Na tisoče vas je. In na tisoče je takšnih kot sem jaz. Milijon. Ko dreka. Adijo. Zbogom. Srečno hōdi! Tvoja zgodba ni moja. In moja ni tvoja. Spizdi!

Mladenič odide.

On ostane sam.

Za isto mizo.

STARKA: Nikamor nismo prišli.

ONA: Do sem smo prišli.

STARKA: Po Auschwitzu smo rekli: *Nikoli več Auschwitz!*

In smo verjeli, da smo nekam prišli, da smo se nekaj naučili. Pa se nismo. Nič. Nikoli se nič ne naučimo.

ON: Da ne bomo spet o reki, Bogu in Madoni.

STAREC: Nekoč sta šla Bog in Madona k reki ...

ON: O jebemti!

**SPOŠTUJ OČETA IN MATER, DA BOŠ DOLGO ŽIVEL IN TI BO
DOBRO NA ZEMLJI!**

Ona sedi v dnevi sobi, pije kavo in gleda televizijo.

Mladenka lika perilo.

STARKA: Zadnjič je spala z bratom, zdaj pa še z očetom. Pred poletjem

sem mislila, da je fejest punca, zdaj pa vidim, da je huda prasica.

Kdo bi si mislil, da je lahko slepa punca takšna packa. Čeprav, ti bom kar povedala, sicer potem ne boš tako uživala, so mi namreč povedali, da v stoenaindvajsetem delu spregleda. V Avstriji jo predvajajo pol leta dlje kot pri nas, in so mi povedali. A sem ti uničila veselje, kaj?

ONA: Ne mama, nisi.

STARKA: Pa saj ti ne gledaš.

ONA: Samo kadar likam.

STARKA: Slabo.

ONA: Trudim se, mama.

STARKA: Vedno je po robovih zmečkano. Zadnjič je bila Gabi tu, je prinesla piškote, ona ima bratranca v Avstriji, ji je povedal za nadaljevanko, no, sem dala svež prt na mizo, me je bilo tako sram, po robovih zmečkano! Niti likat ne znaš.

ONA: Mama ...

STARKA: Ne znaš. Nič ne znaš. Kuhat ne znaš.

ONA: Saj kuham.

STARKA: Ti kuhaš, jaz se pa trudim in jem tvojo svinjarijo.

Zato da te ne bi užalila. Samo zato jem.

ONA: Pa ti kuhaj!

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

STARKA: Kako? Bolna naj kuham? Ti bi, da bi jaz kuhala?

Po vseh letih, ko sem skrbela zate. Žrtvovala sem se zate.

Življenje sem si uničila, da si ti lahko šla v šolo. Pa kaj si naredila?

Niti mature nisi zmogla. Padla si. Dvakrat. Tretjič si se pa usrala.

Lagala si mi, da si naredila. Čisto slučajno sem izvedela. Če ne bi prebrala tvoje prošnje za službo in videla, da v rubriki *izobrazba* piše osnovna šola, ne bi nikoli izvedela. Pa kako si mi tajila! Lagala do zadnjega.

ONA: Oprosti.

STARKA: Očala si mi skrila, da ne bi videla.

ONA: Nisem. Očala vedno sama založiš.

STARKA: Misliš, da ne vem, da sem tako neumna! Skrila si jih,

da ne bi videla, ampak jaz tudi brez očal vidim. Mogoče

ne droben tisk, ampak rubriko *izobrazba* pa vidim!

ONA: Mami, to je bilo pred leti.

STARKA: Raztrgalo mi je srce.

ONA: Oprosti, mami. A naredim palačinke?

STARKA: Žagovina. Ne pa palačinke! Brez okusa.

ONA: Pa saj se mi včasih posrečijo.

STARKA: Nikoli.

ONA: Palačinke bom spekla. Bova jedli. Bova gledali poročila.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Novice iz parlamenta. Danes so spet glasovali ...

STARKA: Kakšna politika! Polikaj raje do konca. Nikoli ne narediš

nič do konca. Joj, kako mi je žal, joj, kako mi je žal! Kako mi je žal!!

ONA: Pa bela kava? Palačinke in bela kava.

STARKA: Ne bom jedla.

ONA: Mami, moraš nekaj jest.

STARKA: Umrla bom. Pa se ne splača več jest.

ONA: Ne boš umrla. Zdrava si.

STARKA: Uničila si me.

ONA: Mami ...

STARKA: Joj, kako mi je žal! Kako mi je žal!

ONA: Grem v trgovino preden zaprejo.

STARKA: Greš v tisti bife, kaj? Gledat, buljit skozi šipo, kaj?

ONA: Potem pa ne grem.

STARKA: Sram me je. Mislila sem, da bom imela vnučke. Vsi jih imajo.

ONA: Nimajo jih vsi.

STARKA: Vsi, ki jih poznam, jih imajo. Jaz pa ne.

ONA: Kaj bova večerjali? Kaj si želiš, mami?

STARKA: Kaj je bilo narobe s tistim ... no, s tistim ...

saj veš, na koga mislim ... na tistega brkača ...

ONA: Ne vem.

STARKA: Avtomehanik je bil.

ONA: Poročen je bil.

STARKA: Kot da je to ovira. Ločil bi se. Vsi se ločijo.

ONA: Očka se ni.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

STARKA: On je bil baraba. Takšen kot ti.

ONA: Mami ...

STARKA: Kot imam las na glavi! Kot imam las na glavi!!

ONA: Nisem ga marala.

STARKA: Nobenega nisi marala. Zato si pa ne upam ven.

Ne upam si med ljudi, ker ti nisi nobenega marala.

Nesposobna si za moškega. Pa ni treba biti preveč

sposoben, da jih dobiš. Takšni voli so. Pomigneš

in se zabljujejo vate. Ne, samo ti ne! Moja hči ne.

Joj, kako mi je žal! Joj, kako mi je žal!

ONA: Nobeden me ni maral. Poglej mami, kakšna sem.

Grda sem. Ušesa mi štrlijo ...

STARKA: Po očetu.

ONA: Debela sem.

STARKA: Tvoj oče je bil zavaljen prasec.

ONA: Celulitis imam. Glas se mi trese. Kožo imam

kot smirkov papir. Norca so se delali iz mene.

STARKA: Ni vse v lepoti, punca, nekaj je tudi v glavi.

Tam imaš luknjo! Na nepravem mestu!

ONA: Zakaj si takšna z mano?

STARKA: Zato, ker nisi normalna.

ONA: Sem. Samo grda sem.

STARKA: To tudi ni normalno. Biti tako grd.

ONA: Nisem kriva.

STARKA: Si.

ONA: Mami ... hotela sem, pa nisem mogla.

STARKA: Kot nič v življenju.

ONA: Trudila sem se, da bi bila takšna kot vsi. Pa ni šlo.

STARKA: Sramota! Kot imam las na glavi ...

ONA: Samo enkrat sem mislila ...

STARKA: Ne mi o tem!

ONA: Imela sem rada in ...

STARKA: Ne bom poslušala! Nehaj!!

ONA: In rada me je imela.

STARKA: Fuj! Fuj!!

Starka si zatisne ušesa.

ONA: Pa si jo ti odgnala.

STARKA: Ne poslušam! Ne poslušam!!

Glej me, ne slišim! Nič ne slišim!!

Ona obmolkne.

Starka ima z dlanmi zatisnjena ušesa.

Čez čas.

STARKA: Si že? Si končala?

Ona molči.

Starka spusti roke z ušes.

STARKA: Ko boš polikala, lahko narediš tiste tvoje ... palačinke.

Lačna sem.

Ona lika.

STARKA: Komaj čakam naslednjo nadaljevanko. Me prav zanima, kaj bo rekel oče, ko bo zvedel, da spi tudi z njegovim sinom.

Mama gleda televizijo.

Ona lika.

Starka reče, ne da bi umaknila pogleda s tv ekrana ...

STARKA: Kot imam las na glavi mi je žal, da sem te rodila.

Ona lika.

Solze ji tečejo po licu. Neme solze.

Za isto mizo.

STAREC: Jaz imam poker! V asih! Zmagal sem!!

ONA: Starci nikoli ne zmagujete, starci izgubljate.

STAREC: Lahko bi ti bil oče.

ONA: Ne ga srat. Nisem še tako stara.

Lahko bi bil dedo. Ampak ne moj.

STARKA: Kdor ne spoštuje starosti, mladosti vreden ni.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

STAREC: Poker imam!

ON: Saj ne igramo.

MLADENIČ: Tudi kart nismo razdelili.

MLADENKA: Če bi vedela, da boste hazardirali, ne bi prišla.

STAREC: Poker imam! Poker imam!!

ONA: Demenco imaš, ne pa poker.

MLADENIČ: Lahko pa bi se šli *slači poker*?

ONA: Svinja!

MLADENKA: Mene pa to zanima.

MLADENIČ: Potem pa dajva probat.

STAREC: Usoda meša karte ...

ONA: Dedo, *tebi* se meša!

STARKA: Ne tako z mojim ... z mojim ... kaj že?

STAREC: Jaz sem tvoj avtomehanik.

STARKA: Pa res! Zdaj se spomnim!

MLADENKA: Če zmagam, se slečem?

MLADENKA: Če izgubiš.

MLADENKA: Ampak jaz vedno zmagujem!

ONA: Lotimo se stvari problemsko.

ON: Večerja bi pasala! Večerjajmo!

NE JEMLJI PRAVICE V SVOJE ROKE!

Zvoni.

On gre odpret.

ON: Ja?

MLADENIČ: Dober večer.

ON: Ja?

MLADENIČ: Ne poznate me.

ON: Nič ne bom kupil.

MLADENIČ: Nič ne prodajam.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ON: Potem pa ...

MLADENIČ: Vas ne zanima, kdo sem?

ON: Zaprl bom vrata.

MLADENIČ: Počakajte ...

ON: Noga. Vaša noga ... Umaknite jo.

MLADENIČ: Dajte mi možnost.

ON: Fant, ne se zajebavat z mano.

Nogo stran, da lahko zaprem.

MLADENIČ: Spustite me noter.

ON: Ni nobenega razloga.

MLADENIČ: Mojo punco fukate.

Trenutek tišine.

ON: Potem pa sploh ni nobenega razloga ...

MLADENIČ: Lepo prosim.

ON: Kaj?

MLADENIČ Pet minut.

Trenutek tišine.

ON: Ne boš nasilen?

MLADENIČ: Vegetarijanec sem.

Trenutek tišine.

ON: Pet minut.

Mladenič vstopi.

ON: No?!

Trenutek tišine.

MLADENIČ: Zakaj?

ON: Najprej povejte, koga.

MLADENIČ: Mojo punco.

ON: Katero?

MLADENIČ: A jih več?

ON: Katero?

MLADENIČ: Ravnokar je šla od tebe.

Zasledoval sem jo. Že ves mesec.

ON: Ne spomnim se, da bi se tikala.

MLADENIČ: Oprostite.

ON: Potem si njen fant?

MLADENIČ: Poročila se bova.

ON: Čestitam.

MLADENIČ: Spomladi. Ali pa poleti.

Mogoče takoj jeseni.

ON: Potem še ni gotovo?

MLADENIČ: Vi ste jo zmešali.

ON: Ona je zmešala mene.

MLADENIČ: Ženo imate.

ON: Samo formalno. Zaradi premoženja.

Sam živim. Kot lahko vidiš ...

MLADENIČ: Šefi ne bi smeli spati

s svojimi uslužbenkami.

ON: Nisem je silil.

MLADENIČ: Ona ni taka.

ON: Ti je povedala?

MLADENIČ: Ne.

ON: Ve, da si tu?

MLADENIČ: Ne.

ON: Ve, da veš?

MLADENIČ: Ne.

ON: Ji boš povedal?

MLADENIČ: Ne.

Trenutek tišine.

ON: Kaj pa potem?

Trenutek tišine.

MLADENIČ: Poročila se bova. Spomladi.

Ali pa poleti. Mogoče takoj jeseni.

ON: No, potem pa srečno!

MLADENIČ: To je vse, kar mi lahko rečete?

ON: Ja.

MLADENIČ: Midva se bova poročila,
vi jo boste pa potem še naprej fukali?

ON: Njena želja, njena volja.

MLADENIČ: Ne!

ON: Kaj *ne*?

MLADENIČ: Hočem, da nehate.

ON: Kaj pa ona? Se ti ne zdi, da ima tudi ona
kaj malega pri tem?

MLADENIČ: Boji se reči ne.

ON: Kaj, a sem pošast?

MLADENIČ: Njen šef ste.

Trenutek tišine.

MLADENIČ: Boji se za službo.

ON: Ti je rekla?

MLADENIČ: Poznam jo. Skupaj živiva.
Boji se, da jo boste vrgli na cesto.

Trenutek tišine.

ON: In kaj zdaj hočeš?

MLADENIČ: Da prekinete razmerje
in da ste vseeno fer do nje.

Trenutek tišine.

ON: Prav. Zmenjeno.

MLADENIČ: *Prav?* Tako z lahkoto ste to rekli.

ON: Ja.

MLADENIČ: Se pravi ...

ON: Ne bom se več z njo dobival izven službenega časa.

MLADENIČ: To nič ne pomeni.

Tudi med službenim časom jo lahko ...

ON: Ne bom je več fukal. Prav? Naveličal sem se je.

Lahko jo imaš. Lahko jo vzameš nazaj.

MLADENIČ: Oprostite?!

ON: Kaj *oprostite*?

MLADENIČ: ne morem razumeti ...

Tako z lahkoto ste se ji odpovedali.

ON: Saj si hotel to.

MLADENIČ: Potem je šlo res samo za spolnost?

ON: Mislil sem, da je to jasno.

MLADENIČ: Neverjetno!

ON: Kaj?

MLADENIČ: Zlorabili ste jo.

ON: Uživala je.

MLADENIČ: Zaljubila se je!

ON: Ne me zajebavat!

MLADENIČ: Vem, živim z njo. Poznam jo.

Čustven človek je. Ponoči se je zbujala.

ON: Lepo te prosim!

MLADENIČ: Klicala je vaše ime. Mislim, zmotila se je,
namesto da bi poklicala mene, je poklicala vas.

ON: Res? Zanimivo!

MLADENIČ: Delal sem se, da nisem slišal, da nisem razumel.

ON: No, zdaj je itak vsega konec.

MLADENIČ: Kako? Tako preprosto? Tako ne more ...

ON: Pa kaj bi pravzaprav rad od mene?!

MLADENIČ: Počutim se ...

ON: Mi je vseeno, kako se počutiš.

MLADENIČ: Počutim se tako ...

ON: Končajva to zadevo. Ne bom je odpustil. Ne bom se več

dobival z njo. Ne bom več spal z njo. Pozabljeno? Pozabljeno.

MLADENIČ: Počutim se tako pofukanega.

ON: Kaj?

MLADENIČ: Ponižanega.

ON: Nimam več časa.

MLADENIČ: Zapeljali ste jo. Šarmirali ste jo. Bala se je,

da bo izgubila službo. Vabili ste jo na draga kosila.

Mislite, da ne vem? Doma sem kuhal, jo čakal, točno vem, da je bila sita, da se je silila, reva je morala pojesti dve kosili, dve večerji! Koža ji je dišala drugače. Našel sem parfum.

Rekla je, da ji je ga kupila mama. Lepo vsa prosim, njena mama ima penzijo za dva parfuma in pol! Potem se je pa še zaljubila.

Začela je sanjariti. Ko se je ljubila z mano, je klicala vaše ime.

Videl sem, kako je vznemirjena. Prestavila je poroko na pomlad, potem na poletje, zdaj govori o zimi. O naslednjem letu. Vidim, kako trpi, kako jo razjeda. Ti pa si jo pripravljene pustiti.

Kar tako. Na hitro. Pljunit na njena čustva. To ni fer. To ni pošteno.

Kaj pa jaz? Name pa nisi pomislili?

ON: Ne spomnim se, da bi se tikala.

MLADENIČ: Oprostite ...

Trenutek tišine.

ON: Zakaj bi moral misliti na vas?!

MLADENIČ: Samo njo imam.

ON: To ni noben pameten razlog.

MALDENIČ: Ne želi hiše svojega bližnjega! Ne želi žene svojega bližnjega ne njegovega hlapca in dékle, ne njegovega vola in osla, ne česar koli, kar pripada tvojemu bližnjemu!

ON: Dosti. Adijo. Nima več časa. Povedal sem.

MLADENIČ: Posilili ste!

ON: To pa ne! Tega mi pa ne morete ...

MLADENIČ: Oba!

ON: Kaj?

MLADENIČ: Počutim se posiljenega. Zlorabljenega.

Sodomiziranega. Poteptanega.

ON: O?! Izsiljevanje? Koliko?

MLADENIČ: Maščevanje.

ON: Potem bom poklical pa policijo.

MLADENIČ: Pljunili ste na čustva.

ON: Jih ni bilo. Samo seks. Ljubljene.

Delal sem ji tisto, kar ji ti nisi.

MLADENIČ: Tikaš me.

ON: Ženske si najdejo ljubimce, kadar je doma narobe,

kadar jih doma ne zadovoljijo,

kadar jih slabo razumejo,

slabo objemajo, slabo ljubijo ...

MLADENIČ: Maščevanje!

ON: Ti si kriv toliko kot jaz. Pravzaprav si kriv več.

Zanemarjal si jo. Zanemarjanje je tudi zloraba.

Nisi ji nudil varnosti, blagostanja. Revščina

je večje posilstvo kot prešuštvo.

MLADENIČ: Maščevanje!!

ON: Vidva sta v resnici izkoristila mene!

Mladenič potegne nož.

Za isto mizo.

MLADENKA: A svinjo boli, ko jo zakoljejo?

ONA: Danes to naredijo z električno. Sem brala.

STAREC: Delal sem v klavnici. Prašiči trpijo.

Milo jokajo, ko se jim približuje ura smrti.

STARKA: Nisem vedela, da si delal v klavnici,

pa sem bila s tabo petdeset let!

STAREC: Petdeset let ni celo življenje.

MLADENKA: Ne bom več jedla svinskih klobas.

Krvavic. Pečenic. Pršuta ne bom več.

STAREC: Petnajste let sem imel. Med počitnicami

sem delal tam. Prignali smo svinje iz hleva.

Zasmrdelo je. Srale so od strahu, svinje,

pa ni bil samo drek, bil je tudi strah.

ON: Strah smrdi.

MLADENIČ: In boli.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

STAREC: Zato pa je Bog. Da manj boli.

STARKA: Svinje?

STAREC: Živa bitja.

MLADENIČ: Zato pa sem vegetarijanec. Da manj boli.

MLADENKA: Mene pa imaš rad, kaj?

MLADENIČ: Kot meso.

ONA: Hodimo, hodimo, nikamor ne pridemo.

STAREC: Ne pridemo in ne pobegnemo.

STARKA: Da si delal v klavnici!?! Ne morem verjet!

Čisto drug človek si se mi zdel teh petdeset let ...

STAREC: Pred preteklostjo ne pobegnemo.

**KAJTI JAZ, GOSPOD, TVOJ BOG, SEM LJUBOSUMEN BOG, KI
OBISKUJEM KRIVDO OČETOV NA SINOVIH, NA TRETJIH IN NA
ČETRTH, TISTI, KI ME SOVRAŽIJO, TODA IZKAZUJEM
DOBROTO TISOČEM, TISTIM, KI ME LJUBIJO IN IZPOLNJUJEJO
MOJE ZAPOVEDI.**

V gozdu. Med smrekami.

Mladenič, On, Ona.

V globini med smrekami sedijo: Mladenka, Starec, Starka. Molče čakajo.

MLADENIČ: Danes ne bom delal.

ON: Kaj?

ONA: Kako?

MLADENIČ: Utrujen sem.

ON: Ne razumem.

ONA: Kako si lahko utrujen, tovariš?! Nismo utrujeni.

Ne smemo biti utrujeni. Čas ni takšen, ki bi prenašal
utrujenost. Utrujenost je izdaja!

ON: Pomiri se, tovarišica, mladenič je nov.

ONA: Novi so važni, na novih svet stoji!

MLADENIČ: Šest dni sem delal. Sedmi dan bom počival.

ONA: Vzrok je ideološki, torej?

MLADENIČ: Ne spim.

ON: Spočij si. Lahko nadaljuješ popoldne.

Ali zvečer. Kri počaka,

ONA: Preveč si popustljiv, tovariš.

ON: Nisem popustljiv, fanta poznam.

Dober delavec je. To je samo kriza.

ONA: Če zdaj prenehamo, se nam bo zgodovina smejala.

Zgodovina ne prenese polovičarstva.

MLADENIČ: Duša me boli.

ONA: Duša je zastarela. *Železo* je prihodnost.

ON: Tovariš mladenič, ubogaj! Samoiniciativno ubogaj.

Predlagaj sam in stori to, kar si predlagal!

MLADENIČ: Kaj naj predlagam? Koga naj predlagam?!

ON: Predlagaj sebe in potem stori, kar si od sebe zahteval.

MLADENIČ: Utrujen sem, pa ne morem spat.

Ne morem oči žarečih zapreti. Vidim podobe
med smrekami. Vidim jame brez dna
in vidim svojo roko, ki pada proti dnu ...

ON: Vročino ima.

ONA: Vročica zaslepljenosti!

ON: Garal je. Vse je sam opravil.

Ure in ure. Dneve in dneve.

Roka ga boli. Duša ga boli od dela.

ONA: Mladost je na preizkušnji.

ON: Petnajst let ima.

MLADENIČ: Legel bom in zaspal. Hvala. Hvala.

ONA: Vstani, tovariš! Je čas za budnost in je čas za spanje.

Zdaj je čas za budnost. Za delo v budnosti!

MLADENIČ: Utrujen sem kot nebo ob koncu dneva.

ONA: Spremenil se boš v zemljo, če nanjo ležeš!

MALDENIČ: Rad bi šel domov. K mami.

Rad bi zaspal. In dolgo spal. Dolgo.

ONA: To lahko uredimo.

ON: Ne bodi nora, tovarišica! Lepo te prosim!

Otrok je še. Tovariš, vendar otrok.

ONA: Kdor prosi za lenuha, pade v isto vrečo z njim.

MLADENIČ: Spim. Spim. Spim.

ON: Tovarišica, še trenutek mi daj, samo trenutek!

ONA: Trenutek ja, časa ne. Čas se izteka.

ON: Mladenič, poslušaj ... Ni konca.

Konca ni, samo noč je tako temna.

MLADENIČ: Ne morem več. Roke so utrujene.

Možgani pečejo. Nič ni, razen dela,
dela, dela, dela, dela, dela ...

ON: Še to, pa konec. Obljubim, da bo tako.

MLADENIČ: Sedmi dan je počival. Tudi jaz bi počival.

ON: Zapoved je včasih tudi zato, da jo kršiš, da jo spremeniš.

Začasno. Samo zato, da je nekoč v prihodnosti ne bo treba
več poteptat. Razumeš, mladi tovariš?

MLADENIČ: Ne.

ONA: Ni več časa.

ON: Gospod, tvoj Bog, sem ljubosumen Bog, ki obiskujem krivdo očetov
na sinovih, na tretjih in na četrlih, tistih, ki me sovražijo, toda izkazujem
dobroto tisočem, tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi.

Trenutek tišine.

MLADENIČ: Samo še tokrat?

ON: Obljubim.

MLADENIČ: Spal bi.

ON: Spal boš. Tisoč let boš spal.

Mladenič se dvigne in odide med drevje, kjer v zavetju smrek sedijo:

Mladenka, Starec in Starka.

Sliši se rafal.

ONA: Ne bo zdržal.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ON: Bo.

ONA: Tudi če bo ... Dvom je bil izrečen.

Mrtev je. Je že mrtev.

Za isto mizo.

STAREC: Ko sem umrl ...

STARKA: Nisi še umrl.

STAREC: Kot da sem.

STARKA: Samo misliš, da si umrl.

STAREC: Človek je mrtev takrat, ko se tako počuti.

ON: Tudi jaz sem mrtev. Že davno.

ONA: Norec si, ne pa mrtev!

ON: Narobe sem se odločil.

ONA: Me prav zanima.

ON: *Zate* sem se narobe odločil.

ONA: Kdaj?

ON: Ko si bila še Mladenka.

MLADENKA: Ne mene mešat.

ONA: Morala bi vedet, ko ti je vedno prezgodaj prišlo.

MLADENIČ: Na začetku ja, potem sem se
pa naučil zadrževat.

ONA: Imela sem izkušnje s starejšimi.

STARKA: Nikoli se nisi navadil.

STAREC: Nate?

STARKA: Zadrževat. Tudi ko sva imela že otroka ...

MLADENKA: Mene?

ON: Ne, mene.

STARKA: Nisi znal zadrževat. Niti misli niti obljub.

ONA: O čem ta babica govori?

STARKA: Da o semenu sploh ne govorimo.

STAREC: Imam otroka.

ONA: Mene.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MLADENIČ: Mene.

STAREC: Nezakonskega.

STARKA: Meni si ga ukradel. Jaz sem ga imela,
pa si mi ga neke noči odnesel in je bil potem tvoj.

ON: Ubiti bi se moral.

ONA: Jaz prej.

STAREC: Ne pobegnemo pred sabo.

ON: Obesit.

ONA: Če bi vedela, ti ne bi dala ...

ON: Skočit pod vlak pri študentskem naselju.

ONA: ... ne hčerke ne sina.

MLADENKA: Ne sme ti biti žal, mama.

ONA: Nisem tvoja mama!

STARKA: Jaz pa sem vesela,
da imam tako lepo vnukinjo.

MLADENKA: Nisem tvoja vnukinja.

STARKA: Gospodična, ne pogovarjam se z vami.

ON: Ubiti bi moral.

STAREC: Sin mora vedno ubiti očeta.

ONA: In hči zlit materi kislino v obraz.

NE UBIJAJ, prvič

Mladenič in Mladenka v čakalnici.

MLADENIČ: Si prepričana?

MLADENKA: Sem.

MLADENIČ: Lahko si premisliš.

MLADENKA: Sovražim te.

MLADENIČ: Ljubim te.

MLADENKA: Samo grdo si mi naredil.

MLADENIČ: Kako moreš?!

MLADENKA: Zaupala sem ti.

MLADENIČ: Kje sem naredil narobe?

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MLADENKA: Rekel si, da boš poskrbel ...

da boš pazil name. Da ne boš ...

MLADENIČ: Saj sem.

MLADENKA: Nase si pazil. Nase si gledal.

MLADENKA: Glej, zdaj sem s tabo.

A mogoče nisem?

MLADENKA: Nisi z mano zaradi mene.

MLADENIČ: Zaradi koga pa?

MLADENKA: Zaradi mojega očeta.

Bojiš se ga. To je. Misliš, da ne vem?

MLADENIČ: Ne.

MLADENKA: On te je prisilil. Slišala sem.

Rekel je, da te bo ubil, če se mi kaj zgodi.

Moj očka me ima rad. Njemu ni vseeno.

Zaradi njega, samo zaradi njega si zdaj z mano.

MLADENIČ: Tega mi ni rekel.

MLADENKA: Kaj sta se pa potem pogovarjala?

MLADENIČ: Rekel mi je ...

MLADENKA: Kaj si boš izmislil?!

MLADENIČ: Naj si ne uničiva življenja.

MLADENKA: *Meni* ne uniči življenja, je rekel.

MLADENIČ: Da si ga je on uničil, ker ...

MLADENKA: Kaj?

MLADENIČ: Ker te ni dovolil ubiti.

MLADENKA: Kaaj? Tega ni rekel.

Moj očka ne! Nikoli!!

MLADENKA: Tvojo mamo ni imel rad, mi je rekel,

ampak ni hotel ubijati, je rekel. Da je ona,

tvoja mama hotela, on pa ni hotel. Prepričal jo je.

MLADENKA: Tega moj očka ni rekel. Ni rekel!!

MLADENIČ: In da mu je žal, da jo je prepričal,

da te ni ubila. Žal mu je, da si je uničil življenje.

MLADENKA: Moj očka?!

MLADENKA: Živel je brez ljubezni. In da je to
grozno, grozno, grozno. Je še rekel.

MLADENKA: Moj očka in mama sta srečna.

MLADENIČ: In da noben otrok ni dovolj
dobro plačilo za življenje brez ljubezni,
je tudi še rekel. Tvoj očka.

Vrata se odprejo.

ONA: Gospodična, vi ste na vrsti.

Ona vstane.

MLADENKA: Lažeš!

ONA: Kar naprej. Čakamo vas.

Vse je pripravljeno.

MLADENIČ: Jaz ne bi ...

ONA: Ne bo dolgo trajalo. Takoj bo.

Potem boste ležali na oddelku.

Zvečer vas lahko vaš fant pride iskat.

MLADENIČ: Jaz ne bi izgubil življenja,
če bi bil s tabo. Če bi imela otroka.
S tabo.

ONA: Razen če se kaj zakomplicira.

Potem boste ostali še kakšen dan.

MLADENIČ: Vem to.

ONA: Gospodična ...?

Mladenka odide v sobo.

Ona zapre vrata za njo.

Mladenič sam.

Za isto mizo.

STAREC: Zmagal sem! Zmagal sem!!

ON: Kaj?

ONA: Še vedno misli, da igramo poker.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

STAREC: Usoda deli karte. Ena proti sto deset tisoč šesto petindvajset celih tri je možnosti, da dobiš tako dobre karte kot jih imam jaz.

MLADENKA: Se moram do nagega ali samo do golega?

MLADENIČ: Starček pojma nima, kaj govori.

STAREC: Preživel sem. In to je sreča!

STARKA: Preživela sva in to je zmaga!

STAREC: Vse sva preživela. Dve vojni. Eno operetno, res, ampak tu smo, življenju in usodi navkljub!

STARKA: Imava kaj pokazat.

STAREC: Poker v asih.

ON: Brez kart ima poker. Zabavno!

STAREC: Še nikoli nisem imel tako dobrih kart.

STARKA: Še nikoli nisem bila tako ... tako ... tako ...
tako ... tako ... tako ... tako ...

ONA: Spet se je zaciklala. Starci so prav zabavni.

ON: Za v cirkus.

STARKA: ... tako ... superiorna!

ONA: Opala! Nova beseda! Pa pri teh letih!

MLADENKA: Da bom tudi jaz nekoč takšna?

MLADENIČ: Da bom tudi jaz nekoč takšen?

ONA: Bomo, bomo.

ON: Sranje. Kako bi se dalo preskočit?

MLADENKA: Starost?

ON: Smrt.

MLADENIČ: Tako, da umreš mlad.

Trenutek tišine.

ON: Ko sem jih imel dvajset, sem mislil: *Nikoli ne bom trideset.*

Tridesetletniki, sami starci. Zdaj jih imam štirideset.

ONA: Si navzdol zaokrožil?

ON: In strah me je, da jih bom imel osemdeset. Skisane možgane.

Poker v prazni roki. In reko v mislih.

STAREC: Reka! To si dobro povedal, sin moj.

ON; Nisem tvoj in nisem sin.

STAREC: Pa še boš, pa še boš.

ON: Ne bom.

MLADENIČ: Če umreš mlad.

ON: Nisem več.

MLADENIČ: Jaz sem lahko namesto tebe.

ON: Mlad.

MLADENIČ: Smrt.

NE UBIJAJ, drugič

Mladenič stopi na stol.

MLADENIČ: Tako sem mlad in ni mi več do mladosti. *Dost jo mam.* Imam jih petnajst, šestnajst, sedemnajst, dvajset, ja, dvajset jih imam. Ravnokar sem končal prvi letnik primerjalne književnosti. Vse izpite imam. Same desetke. Profesorji so navdušeni nad mano. Moj očka me ne jebe. Mama je sodnica, ona jebe druge. U glavo. Doma počiva. Očka ima ljubico, eno balerino. Jaz imam sestro. Ona ima fukače. Polno fukačev. Starejših, plešastih, poročenih. Pišem pesmi. Sem tipičen predstavnik svojega naroda. Pišemo pesmi in potem se obesimo. Nekateri. Drugi jih pišejo še naprej. Dobivajo nagrade. Sprejmejo jih v akademijo. Zdaj se bom obesil. Dovolj imam mladosti. Biti rojen v takšen čas je res krivica. Ampak vsak čas je krivica. Srednji vek je bil grozna pizdarija. Zažigali so čarovnice, mučili so jih, se izživljali nad njimi. Če bi bil srednji vek, bi rad bil rabelj, rad bi mučil punce. Malo bi jih božal, malo bi jih mučil. Tako pa živim drugje, v drugem času. V času zažiganja duš, v času avtomobilov, rakastih obolenj, v času, ko punce nosijo moško perilo in si fantje lakirajo nohte in pulijo obrvi. O, bog, kako sem sit mladosti. Ukradli so mi mladost, podtahnili so mi spol, ambicije so nabili na vrata, tuje ambicije, ekonomija, pravo, politika, učili so me *laž*, učili so me *denar*, jaz sem pa hotel biti pesnik ... ne bom pesnik. Raje bom smrt. Čista smrt. Koncentracija smrti. Imel sem punco. Dve puncici. Eno kakšen mesec, drugo eno leto. Ona je imela pred mano fante. Veliko fantov. To me je mučilo. Nikoli mi ni rekla, da so bili boljši, da so jo bolje fukali, bolj do konca, bolj zares, ne, ni rekla tega, obzirna punca je bila, samo oči so se ji tako zasvetile, ko je govorila, ko se jih

je spominjala. Bolelo me je. Očital sem ji. Tako dolgo sem ji očital, da me je pustila. Bila sva na morju. Na enem otoku. Grčija. Začetek civilizacije. Vsi so bili tam. Prišel je tudi njen bivši fant. Po naključju. Poker usode. Kar šla je z njim. Vrnil sem se sam. Mama me je spraševala, kaj je narobe. Nič. Nič! Nič!! Sem zakričal. Potem sem vso noč pisal pesmi. Pesmi o njenem telesu, o njeni koži, o vsem lepem, ki sem ga doživel z njo. Potem sem našel njeno svileno ruto. Pozabila jo je pri meni. Še pred poletjem. Nosil sem jo okoli vratu. Oče mi je rekel: *Snemi to kurčevo rutko! Vsi mislijo, da si peder.* In sem jo snel. In potem me je poslala mama v trgovino. Supermarket na robu mesta. Tisoč konzerv, tisoč steklenic, zelenjava iz vseh dežel sveta, meso od vsepovsod, dvajset vrst mleka, sto vrst fižola, papirja za rit brisat, dišečega, barvnega, belega, mehkega, puhastega, pa kozarci, posoda, sladoled, obleke, zmrznjena zelenjava, sokovi vseh vrst, rože, cvetlice, računalniki, televizije, ekrani, plazme ... mama je rekla: *Boš videl, nakupovanje sprosti. Jaz sem potem čisto sproščena. Nobene depresije več. Nakupovanje je zdravilo!* Nič nisem kupil. Vse sem pozabil. Vrnil sem se brez vsega. Mama je znorela: *Ne morem se zanesti nate, sin moj!* Je rekla in vsa objokana oddrvela iz hiše. Oče spi v zgornjem nadstropju. Sestra se fuka z očkovim prijateljem. Aja, še to ... Bogati smo. Precej. To sem pozabil povedati. Ker, če ne bi bili bogati, se mogoče ne bi ubil. Tako pa se bom. Obesil se bom na tole svileno rutico, naj mislijo, da je zaradi tiste punce. Pa ni. Jaz vem, da ni. Obesil se bom, ker je tak dan. Takšen zafukan dan. Volitve vsake štiri leta. Isti nasmehi. Iste vremenske napovedi. Gore knjig, ki jih ne bom mogel prebrat. Pesmi, ki jih ne bom mogel napisat. Mladost, ki je ne morem živeti. Starost, ki se mi gabi. Srednja leta, ki mi grejo na živce. Moral bi biti kamen. To.

Vtakne glavo v zanko in zabinglja.

Za isto mizo.

ONA: To ni rešitev.

ON: To je protest.

ONA: Protest nima smisla.

STAREC: Protest je splav družbe.

STARKA: Se strinjam.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ONA: Kakšen splav? Pojma nimate, kaj govorite.

Jaz sem imela šest splavov.

ON: Res?

ONA: Šestkrat sem splavila. In zelo dobro vem,
kakšna muka je to. Kakšno trpljenje.

MLADENKA: Moje sošolke so rekle,
da je to najboljša oblika kontracepcije.

ON: Šestkrat?

ONA: Šestkrat sem trpela hude psihične muke.

Dileme so bile. Oja, so bile hude notranje borbe.

MLADENKA: In je res. Mislim, najboljša
kontracepcija. Sem preverila.

ON: Z mano si samo dvakrat.

ONA: Ni se svet začel s tabo.

ON: Flosarka!

ONA: Emancipiranka. S svojim telesom lahko počnem kar hočem.

MLADENKA: Ti dam kar prav.

ONA: Nisva skupaj krav pasli, mladenka!

MLADENKA: Jaz jih sploh nisem.

MLADENIČ: Lastna smrt je čista izguba.

ON: Volja in življenje!

MLADENIČ: Volje do življenja!

ON: Bolje da umre kdo drug.

NE UBIJAJ, tretjič

MLADENIČ: Kdo se javi?

Tišina.

ON: Strahopetci, kdo se javi?

Tišina.

ONA: Za kaj?

ON: Za žrtvovanje.

MLADNIČ: Kdo bo umrl?

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Tišina.

STAREC: Jaz imam poker. V asih.

Tišina.

MLADENIČ: Pravi se je oglasil.

ON: Tisti, ki ga ni škoda.

ONA: Starcev ni škoda.

Tišina.

STARKA: Zakaj pa njega? Ko je pa še toliko drugih.

MLADENIČ: Ker ga težko gledam.

ON: Spominja me name.

ONA: In ona me spominja name.

STARKA: Lahko bi bila tvoja babica.

ONA: Pa nisi.

Tišina.

MLADENIČ: Kako bomo?

MLADENKA: Jaz ne bom sodelovala.

Sem bolj teoretičen tip.

ON: Kdor ne sodeluje, je na drugi strani.

MLADENKI: Jaz rada gledam.

ONA: Ne moreš se distancirat.

Gre za pomembne reči.

Gre za življenje in smrt.

Za življenje na smrt!

MLADENKA: Potrebovali boste nekoga z distanco.

Lahko vam nudim kakšen pameten predlog.

Veliko filmov sem videla. Ko sem bila še otrok,
so me butnili pred televizor in sem gledala.

Vse sem videla. Srhljivke, kriminalke, poročila z bojišč,
dokumentarne filme, dnevnik, znanstveno fantastiko.

Tako so me vzgajali. Spoznam se na krutost.

MLADENIČ: To pa res. Vem iz prve roke.

MLADENKA: Ampak tisto je bila ljubezen.

ON: Dajmo!

ONA: Kako želita umreti?

STARKA: Ne umreti, ubit se bova dala.

STAREC: Jaz bi unovčil.

ON: Kaj? Poker?

STAREC: Saj vem, da nismo niti kart razdelili.

Nisem tako dementen. Unovčil bi *bonus*.

MLADENIČ: Kakšen bonus?

STAREC: Z mojo staro ...

STARKA: Ti si starejši.

STAREC: ... imava zbrane pike v trgovinskem centru.

Špecerija. Dvajset pik, kar je zadosti za popust
naslednji torek. Ne bi rada, da gre v nič.

ON: Ne bomo čakali do torca.

MLADENIČ: Do torca mi lahko mladost mine

in potem bom starec in bo prepozno.

Starca v nas je treba pobit,
dotolči dokler smo še mladi.

STARKA: Potem pa bi bonus poklonila.

STAREC: Ne poklonila. Zapustila.

Naj bo to najina zapuščina svetu.

STARKA: Sporočilo svetu.

ON: Ki je ...?

STARKA: Zbirajte pike, kajti v njih je božje kraljestvo!

ONA: Lepo sporočilo. Svet se vaju bo spominjal po njem.

MLADENIČ: Zdaj pa ...

MLADENKA: S sekuro.

ON: Z nožem.

MLADENKA: S pištolo.

ON: Je nimamo.

MLADENIČ: Tudi sekire nimamo.

MLADENKA: Potem pa nimam več idej.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ON: Pa tudi krvavo je. S sekiro.

ONA: Pocasto. Vseposod razsekani koščki kosti.

MLADENKA: Jaz ne bom čistila. Nimam izkušenj.

ON: Kaj pa rak?

MLADENIČ: Rak ni morilsko orodje.

MLADENKA: Ampak efekt je isti.

ONA: Traja.

ON: Vse predolgo.

MLADENKA: Davljenje. Sem videla v filmu.

ONA: Z golimi rokami?

MLADENKA: Sem videla.

MLADENIČ: Glasujmo. Kdor je za, naj dvigne roko.

Vsi dvignejo roke.

ONA: Vidva ne. Vidva sta žrtvi. Žrtve niso nikoli za.

STAREC: Oprostite.

STARKA: Ne nama zamerit. Demenca naju daje.

ON: Že prav.

MLADENIČ: Torej: davljenje?

ON: Preprosto in zdravo davljenje.

MLADENKA: Se mi zdi zanimivo.

ON: Pa dajmo!

Mladenič se z rokami loti Starca.

On se loti Starke.

Težaško delo, ki kar traja.

Mladenič se utruji, Mladenka mu priskoči na pomoč, ga zamenja na Starčevem vratu. In tudi Ona pomaga zadaviti Starko.

Na koncu je končno konec.

NE IMEJ DRUGIH BOGOV POLEG MENE!

MLADENKA: Se nisem mogla zadržat.

Film je film, življenje je pa le življenje.

ON: Pa zdaj?

ONA: Trupli bosta zgnili. In smrdeli.

MLADENIČ: Posušili se bosta. Kot mumiji.

Sem videl na *Discovery canal*.

ON: Ima me, da bi še. In še! In še!!

ONA: Tudi srednja leta niso vredna življenja.

ON: Točno to sem mislil.

ONA: Kaj imam? Dva otroka. Deset zapovedi. Stanovanje.

Kredit še devet let. Mamo v upokojenskem domu.

Obiskujem jo, pa nima smisla. Gledam, kako se spreminja
v posrano rastlino. Otroka me ne jebeta. Jaz jih ne jebem.

Nimam časa. Gledam cene v trgovini. Vse tisto, kar ne morem,
kar ne bom mogla nikoli kupit. Moža ne ljubim že leta.

Na začetku je bila ljubezen, potem se je spremenila v navado.

Nisva se imela že mesece, kadar pa se, se obrnem stran, na bok,
da ga ne vidim. Zaprem oči in si predstavljam, da me fuka nekdo drug.

Ki ni plešast, kateremu ne smrdi iz ust, ki nima hrapave kože.

Brez obraza. Obraz je lahko kakršen koli. Zadavi me, prosim!

MLADENIČ: Ne delam uslug brezplačno.

ONA: Vse dam, kar imam.

MLADENIČ: Tisto, kar imaš, me ne zanima.

ON: Jaz ti naredim to brezplačno.

ONA: Še so dobri ljudje na svetu.

MLADENKA: Pa kaj si ti, Karitas?

ON: Njen mož, partner, sošolec z akademije,

cimer, fant za vse življenje,

oče njenih otrok. Čutim dolžnost ...

ONA: Ne poznam vas, gospod, ampak ste samaritan.

Tako ste milosten, kot da niste človek.

Ste mogoče Bog?

MLADENKA: Bog stoji v vodi in mi plavamo mimo njega.

MLADENIČ: Če živiš dovolj dolgo, potem

mimo tebe priplavajo vsi sovražniki.

Kot so rekli že modri Kitajci.

MLADENKA: Ves drek po isti reki mimo istega človeka.

MLADENIČ: To je Bog. Ostalo je smetje.

Zato ga spoštujemo! Zato ga iščemo!

ONA: Moj vrat je pripravljen.

ON: Pa dajva!

Jo zadavi.

SPOMINJAJ SE SOBOTNEGA DNE IN GA POSVEČUJ!

ON: Zdaj pa še mene! Prosim.

MLADENKA: Jaz rada gledam.

ON: Pa ti? Lepo prosim. Pri Bogu

se ti bo štelo v dobro.

MLADENIČ: Sobota je.

ON: Brez nje ne morem več živeti.

MLADENIČ: Prej bi mislil.

ON: Otroka sta odrasla. Prideta samo še po denar.

Zadnjič sta odpeljala pohištvo. Nagovarjata me,

naj prodam stanovanje, zdaj ko mame ni več.

Saj ne rabim tako velikega. Naj grem v garsonjero.

Lepo prosim, svet me davi, jaz pa bi bil rad

zadavljen od preproste človeške roke.

MLADENIČ: Roka roko umije.

ON: Umit sem in čist. Kot dojenček. Kot solza.

MLADENIČ: Zagrabi me za vrat. Če bom čutil

maščevanje, ti bom mogoče z isto mero vrnil.

ON: Jaz tebe?

MLADENIČ: Svojo mladost zagrabi za vrat, hudiča!

ON: Jaz sebe?

MLADENIČ: Jaz sem ti in ti si jaz. Zagrabi! Stisni, hudiča!

On ga zagrabi za vrat.

Stiska.

MLADENIČ: Zdaj, zdaj ...

On stiska Mladeniča za vrat.

MLADENIČ: Zdaj čutim ... nekaj čutim ...

Čutim maščevanje. Sveto maščevanje ...

Zdaj tudi Mladenič zagrabi njega za vrat.

Davita se.

Do smrti.

IN JE PUŠČAVA NA SVETU

MLADENKA: Pa zdaj? Sama sem. Eva brez Adama na vsem svetu.

V vsem veselju. Ali se mogoče reče *celem*? Sama v *celem veselju*?

Ker veselje je kot jabolko. Celo. Evino jabolko brez Adama.

Komu naj se dam? Sebe in jabolko? Roko stegnem, sebe ponudim, dam noge narazen ...? Na drugi strani pa nikogar. Sami smo.

Od vsega začetka. Samo zdi se nam, da nismo. Ko plumpnemo na svet iz temine trebuha, kjer smo skupaj s črevesjem, s toplo kloako,

in ko pademo ven, posrani, poscani, čisto blizu ritne luknje,

smo sami. Takoj ko pade na nas teža neba, smo sami. Otroci, mladeniči,

ženske, starci ... Samo zdi se nam, da ljubimo, samo zdi se nam,

da nas ima svet rad. Krademo in smo okradeni. Muhe enodnevnice.

Sem videla film. Barvni film. Ali pa so bile samo sanje? Barvne sanje.

Ne vem. Ni važno. Hladno je bilo. Kot v *celem* vesolju. Zemlji,

modri modrini, z zelenkastimi in rjavimi lisami, z belimi kopastimi oblaki

kot ovčkami, se je nevarno približeval planet. Lep. Vijoličen planet. Gromozanski.

Vse je trajalo sekundo. Trenutek. Hip. Adam in Eva, pračlovek, Bog, vojne,

tridesetletne, stoletne, prva in druga, tretja, milijarde ljudi, Auschwitz, Rim,

Moskva, Društvo narodov, apoteka, zlato, gnoj, koliko solz, koliko smeha...

In je treščil planet v drugi planet in je bilo konec. V sanjah. Na filmu. V trenutku
 konec vsega. Deset zapovedi. Konec. Ljubezni. Belega bitja na dveh nogah
 in z rokami, ki gradijo, delajo in ubijajo. V hipu. Konec. Mušica. Muha.
 Enodnevnica. Manj kot sekundnica. Konec vsega. Ne samo človeka. Vseh ljudi.
 In smrt vseh ljudi je resničen nič. Nobenega nadaljevanja. Nobene morale.
 Nobenega Boga, ki bi jokal. Nikomur v vesolju ne bo žal za nami. Kdo? Kaj?
 Bitje? Bit? Nič. Trpljenje? Nič. Nič. In smisel? Sporočilo? Tisto kar ostane.
 Če ostane. Ne ostane. Kaj ima smisel, če je na koncu tema. In bo tema. Večna.
 Ko preštejem do deset, bo tema.

Najbolj temna tema.

Tema, ki ne ve, da je tema.

Tema, ki se ne zaveda, da je tema.

Tema, ki je ne boste mogli nesti s sabo.

Tema, o kateri se ne da razmišljati, ker niti tema ni več.

Tema.

Ena,

dve,

tri,

štiri ...

Pet,

šest,

sedem,

osem ...

Devet ...

Deset.

Tema.

KONEC